

Iwona Dąbrowska

Radzikowo Stare, woj. płockie, st. "Gaik"

Informator Archeologiczny : badania 22, 110-111

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

znaleziono m. in. 11 żelaznych noży, 4 żelazne groty strzał, 1 fr. żelaznego haczyka, 1 fr. półkoska, 3 przęśliki, kamienną oseikę, fr. prążnic, krzemienny trójkątny grocik. Podobnie, jak w latach poprzednich, natrafiono na znikomą ilość kości zwierzęcych. Większość zabytków ruchomych pochodzi z obiektów przestrzennych.

Uzyskane na podstawie ubiegłorocznych badań daty c14 pozwoliły uściślić chronologię stanowiska do VII -IX w. Stratyfikacja stanowiska wskazuje na to, że wczesnośredniowieczna osada jest co najmniej dwufazowa. Poza materiałem wczesnośredniowiecznym natrafiono również na ślady wcześniejszego osadnictwa (starożytnego).

Dokumentacja i materiały znajdują się w Instytucie Archeologii UW.

Prace będą kontynuowane.

Płoski, gm. Wąsosz, woj. leszczyńskie, st. 3 - patrz okres lateński.

Podęgorzcie, woj. nowosądeckie, st. 9 - patrz okres lateński.

Przedmość, gm. Pruska, woj. częstochowskie, st. 1 - patrz okres lateński.

Purzyce - Trojany, woj. ciechanowskie - patrz okres wpływów rzymskich.

Puszczykowo, woj. poznańskie, st. 52 - patrz paleolit i mezolit.

**Radzikowo Stare,
woj. pióckie,
st. "Gaik"**

**Polska Akademia Nauk Instytut Hi-
storii Kultury Materialnej Zakład
Epoki Metali w Warszawie**

Badania prowadziła mgr Iwona Dąbrowska. Finansował IHKM PAN. Jędenasty sezon badań. Wczesnośredniowieczny i średniowieczny ośrodek kultowy.

Wykopy badawcze koncentrowały się na północnym, wschodnim i południowym stoku wzgórza oraz na płaskowyżu w części wschodniej stanowiska. Przekopano ogółem 74 m² eksplorując 131,8 m³ ziemi.

Na północnym, stromym zboczu wzgórza, na przedłużeniu wykopów z roku ubiegłego, wyeksplorowano wykop XLVII/LVII o rozmiarach 2 x 4 m, wyróżniając 5 warstw stratygraficznych. W warstwie II, w partii środkowej wykopu, na głębokości 96.00 - 95.10, zlokalizowano narożnik spalonego obiektu drewnianego będącego najpewniej kontynuacją obiektu odkrytego w roku ubiegłym w wykopach XLVI i LVI. W warstwie III, w części południowej wykopu, na poziomie 96.70 - 96.40, zlokalizowano część bruku kamiennego zbudowanego z lupanych kamieni średniej wielkości. Na badanym odcinku udało się także uchwycić warstwę sztucznie nadsypanego płasku.

Na wschodnim stoku wzgórza oraz na przylegającym doń płaskowyżu wyeksplorowano na linii W-E 3 wykopy o rozmiarach: 4 x 4 m, 2 x 4 m oraz 2 x 4 m, oznaczone numerami IA, IIA, IIIA. W wykopie IIIA usytuowanym na kulminacji i stoku wzgórza wyróżniono 5 warstw stratygraficznych. w warstwie II - sztucznie nadsypanego płasku, na poziomie 98.40 - 97.90, zlokalizowano relikty konstrukcji drewnianej częściowo spalonej zbudowanej z dranic dębowych o szerokości ca 0,25 m, grubości od 0,02 - 0,08 m. Układ belek na poziomie 98.38 - 98.09 wskazywały na zrębową konstrukcję obiektu, którego szerokość wynosiła od 0,9 - 1,4 m, miąższość od 0,5 - 0,6 m. Tuż obok, na głębokości 98.15 - 97.88, zlokalizowano dwuwarstwowe palenisko kamienne o wymiarach 0,5 x 0,8 m. Wokół odkrytych obiektów usytuowane były duże glazy. Inwentarz ruchomy warstwy II stanowiły 2 fragmenty szczęki dzika (?) oraz rozcieracz kamienny.

W wykopach IA i IIA wyróżniono 4 warstwy stratygraficzne odkrywając w warstwie III nieckowate zagłębienie zwane "Rowem" o szerokości 6 m, miąższości ca 0,5 m. Inwentarz ruchomy "Rowu" stanowiły fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych oraz kości zwierzęce.

Na południowym stoku wzgórza wyeksplorowano 4 wykopy o rozmiarach 2 x 4 m, oznaczone numerami: VIc, VIđ, VIe, VIf. Stwierdzono załaganie 3 lub 4 warstw stratygraficznych. W wykopie VIc zlokalizowano jamę po słupie o średnicy 0,7 m, wkopaną w całec. W wykopie VIđ w warstwie III, na głębokości 94.38 - 93.37 odkryto nieckowate zagłębienie zwane "Rowem" o szerokości ca 4,5 m, miąższości 0,8 m. Inwentarz ruchomy obiektu stanowiły fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych oraz kości zwierzęce.

Na południowym stoku wzgórza wyeksplorowano 4 wykopy o rozmiarach 2 x 4 m, oznaczone numerami: VIc, VIđ, VIe, VIf. Stwierdzono załaganie 3 lub 4 warstw stratygraficznych. W wykopie VIc zlokalizowano jamę po słupie o średnicy 0,7 m, wkopaną w całec. W wykopie VIđ w warstwie III, na głębokości 94.38 - 93.37 odkryto nieckowate zagłębienie zwane "Rowem" o szerokości ca 4,5 m, miąższości 0,8 m. Inwentarz ruchomy obiektu stanowiły fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych.

W trakcie tegorocznych badań wykopaliskowych uzyskano nowe materiały do rekonstrukcji zabudowy przestrzennej stanowiska zwanego "Gaikiem". Stwierdzono, iż północna i wschodnia część wzgórza została sztucznie nadsypana. Wyodrębniono naturalny trzon wzgórza morenowego. W częściach wschodniej i południowej zlokalizowano fragmenty "Rowu" zorientowanego równoległe do podnóży wzgórza zaś w północnej i południowo-wschodniej części relikty spalo-

nych obiektów drewnianych, których to funkcje i charakter nie są w pełni wyjaśnione. Tegoroczny sezon wykopaliskowy na stanowisku "Galk" w Radzlkowie raz jeszcze potwierdził domniemanie, iż badane wzgórze stanowiło we wczesnym średniowieczu pogański ośrodek kultowy.

Reda, woj. gdańskie, st. 2 - patrz okres lateński.

**Robertowo,
gm. Brudzeń Duży,
woj. płockie,
st. 21 - zwirownia**

Muzeum Mazowieckie, Konserwator
Zabytków Archeologicznych w
Płocku

Badania prowadził mgr Tomasz Kordala. Finansował WKZ w Płocku. Drugi sezon badań. Cmentarzisko wczesnośredniowieczne (XII - pocz. XIII w.).

Badania prowadzono w sąsiedztwie zwirowni, która w ubiegłych latach zniszczyła część cmentarzyska. Spenetrowano wykop o powierzchni 45 m², gdzie odkryto 4 pochówki (kolejne numery 7 - 10). Wystąpiły one na głębokości od 40 do 60 cm, tuż pod warstwą próchniczną, wskutek czego zarysy jam grobowych były słabo widoczne. Groby, pozbawione obudów kamiennych, stanowiły fragment rzędu na osi SW - NE. Wszyscy zmarli spoczywali na wznak, z rękami wyprostowanymi wzdłuż tułowia, głowami wyłącznie na NW. Pozostałości trumien nie stwierdzono. Tylko jeden pochówek (nr 8) zawierał inwentarz grobowy, na który złożyły się: mały krzyżyk ołowiany, ok. 30 szklanych paciorków, 7 dużych, srebrzonych kabłączków skroniowych oraz brakteat "Trzy kwiaty pod budowlą" Bolesława Wysokiego (1163 - 1201).

W pobliżu grobów, w południowej części wykopu, zlokalizowano rozległe zaciemnienie o długości ok. 4 m i szerokości 1,5 - 1,7 m. Na obu jego krańcach wystąpiły dwa skupiska kamieni z towarzyszącymi im śladami spaleniźny i licznymi fragmentami naczyń glinianych. Te ostatnie posiadały charakterystyczny ornament poziomych, dookólnych żłobków i były w całości obtaczane. Pomiędzy skupiskami kamieni (paleniskami ?) znajdowała się warstwa przemieszana, brunatna o miąższości 50 - 70 cm.

Materiał zabytkowy i dokumentację złożono w Muzeum Mazowieckim w Płocku.

Badania będą kontynuowane.

**Rostek, gm. Gołdap,
woj. suwalskie,
st. 1**

Państwowe Muzeum Archeologiczne

Badania prowadził dr Wojciech Brzeziński. Finansowało PMA. Czwarty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Kontynuowano prace prowadzone przez IIMK PAN w latach 1973 - 1974 i przez Dział Archeologii Bałtów w 1986 r. Badania IIMK PAN doprowadziły do uchwycenia nieregularnych bruków kamiennych, zalegających głównie w środkowej i północnej części majdanu. Nie zdołano jednak wyeksplorować bruków do końca, poprzestając jedynie na ich zadokumentowanie. Spowodowało to konieczność ponownego przebadania północnej części grodziska. W 1988 r. zbadano łącznie ok. 90 m², obejmując nie tylko teren wszystkich wykopów z lat 1973 - 1974, lecz także teren przywałowy we wschodniej części majdanu oraz pewien obszar dotychczas nie badany w jego centrum.

Po odsłonięciu wspomnianych bruków stwierdzono, że prawdopodobnie łączą się one od strony wschodniej z warstwą płaszcza kamiennego wału grodziska. W części południowej badanego obszaru bruk kamienny składał się z 2 warstw gładów o zróżnicowanej wielkości ułożonych nieregularnie. Spoczywał on wszędzie bezpośrednio na warstwie żwirowatego piasku lub żwiru stanowiących całość.

Cały materiał zabytkowy pozyskany w 1988 r. składał się z 2 fragmentów naczyń wykonanych na kole. Chronologię tej ceramiki można określić na XIV w.

Podczas badań w 1988 r. kontynuowano wzorem lat ubiegłych, sondowanie przy pomocy wierceń dalszych obszarów wokół grodziska. Tym razem rozpoznano północną część wzgórza. Wykonano 308 odwiertów. Zarejestrowano 8 punktów, w których na pewno stwierdzono warstwę kulturową, a 18 gdzie wystąpiła ona prawdopodobnie. Grupowały się one przede wszystkim na północno-zachodnim stoku wzgórza.

Biorąc pod uwagę wyniki wierceń z lat 1984 - 1986 można stwierdzić, że północna część wzgórza była mniej intensywnie penetrowana osadniczo w stosunku do części wschodniej i południowej.

Materiały nr inw. PMA/V/9124 są przechowywane w PMA.

Badania będą kontynuowane.